

Terres germanes: una experiència inoblidable

Roser Iborra ens acosta l'experiència viscuda a Sardenya per un grup de lluçanesos al voltant de la poesia, el cant i la dansa.

Roser Iborra, poetessa, nascuda a Alpens, explica en aquest escrit l'experiència viscuda entre els dies 18, 19 i 20 d'agost, a Sardenya, per un grup de músics, cantaires, poetes, dansaires, etcètera, procedents del Lluçanès, d'Osona i d'altres indrets de l'Estat espanyol, juntament amb corsos i sards dins les jornades Terras Sorris / Terres Germanes, coordinat per Gisella Vacca, una sarda que va viure uns anys al Lluçanès.



TERRES GERMANES: UNA EXPERIÈNCIA INOBLIDABLE

17 d'agost de 2010

Sortim de Girona a mitja tarda, i ens anem trobant a l'aeroport: la colla de VICUS, la gent jove del teatre Palangana, Josep Riera, la Isabel i jo, Francesc Arnau...anem a Genoni (Sardenya), a la trobada Terres Germanes. L'ànima del projecte és Gisella Vacca, (que havia viscut a Catalunya i parla un català perfecte!) cantant i artista amb tot el significat de la paraula.

En arribar, ens espera la Gisella i tota una expedició de gent del *Coro Santa Barbara* de Genoni: la Ines, la Rita, els dos Giovanni, el Giorgio, l'Ottavio, el Salvatore...Són tantes les ganes de conèixer-nos, que al cap de cinc minuts ja parlem tots en una barreja de sard-italià-català que es va fent més comprensible a mesura que passen les hores. Sopem plegats (i esplèndidament) a l' *Agriturismo* de la Franca, una dona tan acollidora i franca com el seu nom. Llavors ens reparteixen per dormir per Genoni i els seus voltants: els nostres amfitrions hauran de fer, durant els tres dies següents, un esforç important per dur-nos d'un lloc a l'altre, ja que Genoni és un poble petit i no hi ha una infraestructura suficient. Ho faran amb tan bon humor i tanta simpatia que se'ns faran indispensables.

18 d'agost de 2010

Esmorzem a ca la Franca i anem concretant el programa amb la Gisella: va tan enfeïnada que s'ha d'anar repartint com pot entre nosaltres, perquè tots tenim ganes de saber com anirà tot. Fem la coneixença de l'Aina, la ballarina de flamenc, catalana de Sevilla, i de la Jacky, la Mighela, la Muriel i la Nadine, les cantants de Còrsega.

Al matí, rebuda a l'ajuntament. El *sindaco*, Roberto Soddu, ens dóna la benvinguda d'una manera molt cordial i poc protocolària, i de seguida anem a visitar Genoni: l'església, els carrerons, els murals a les parets i, sobretot, l'*antico convento*, que és on pròpiament es fa la trobada i les diferents actuacions. Envolta el poble un paisatge eixut de ple estiu: la *giara*, on els *cavallini*, que són l'orgull del poble, pasturen parsimoniosament.

La primera tarda, el programa ja és atapeït, i comença amb un concert de música sarda a càrrec d'Ignazio Cadeddu, un gran guitarrista que, amb la seva música, ja ens endinsa una mica dintre l'atmosfera inconfusible de Sardenya i de la seva gent. Segueix un concert de cants religiosos corsos del grup *U Ponticellu*, les noies de Còrsega. Mai no havíem sentit res de semblant. Tenen una potència tal, i juguen tant amb les diferents veus (uns baixos inabastables, sobretot!) que ens fa la sensació que estem escoltant deu o dotze persones amb acompanyament musical; i només són quatre, cantant a *capella*! Ens expliquen que aquests grups són generalment d'homes; elles en són, doncs, una bellíssima excepció.

A les vuit del vespre comença la xerrada històrica (en italià) del català Jordi Saumell: parla de la història que ens uneix i que també ens separa, perquè la invasió de Sardenya per part dels catalans no va ser precisament pacífica, i ho explica molt clar. La xerrada es va alternant amb cançons tradicionals catalanes a càrrec d'Isabel Iborra, també a *capella*; això impregna l'acte d'un simbolisme reparador: les cançons contra la guerra, el que ens uneix contra el que ens separa...La veu clara i potent de la Isabel passa les pàgines d'una història sovint cruenta que Jordi Saumell s'encarrega d'explicar.

I ve l'hora del recital *Terre Sorelle*, és a dir, Terres Germanes, de Gisella Vacca, acompanyada a la guitarra per Marco Lutz: un deversall de poesia i música, un agermanament de llengües (canta en sard però també en català, castellà i cors, i recita una de les meves "Flors" i un poema de Josep Riera). Una veu que juga i canta i plora i riu: la Gisella, única!

19 d'agost de 2010

Comença la tarda amb una trobada per parlar del meu llibre de prosa poètica "Flors". La Gisella presenta l'acte i va traduint les introduccions que faig a cada escrit, i que després recita Francesc Arnau, d'una manera molt pausada i entenedora, per tal que també el públic de Sardenya pugui anar seguint, almenys, les idees principals, la qual cosa sembla que s'aconsegueix plenament.

Seguidament hi ha l'actuació del *Coro Santa Barbara*, els nostres amics i amigues de Genoni, dirigits per la infatigable Gisella, i que inclouen dues cançons catalanes en el seu repertori. Sentir-los cantar "Rossinyol que vas a França" i "La dama d'Aragó" ens fa pessigolles al cor!

Després hi ha una xerrada de Marco Lutz, que no només és guitarrista, sinó sobretot etnomusicòleg. Ens parla de les semblances entre alguns gèneres musicals sards i els de les terres germanes, per exemple els Goigs catalans i els Gosos sards, i fa una repassada històrica de les "músiques germanes".

I arriba l'hora de l'actuació d'Aina Núñez, ja entrat el capvespre. Veure els braços nus de l'Aina dibuixant la música, tot el cos que es vincla com un arbre amb la brisa d'un cant antic, fa descobrir (i redescobrir) el flamenc....

I tanca el dia, ja ben fosc, l'esperat concert "Pell i paraula" a càrrec de VICUS, el grup de Vic que ha posat música a la poesia inigualable de Josep Riera. Entre la nostàlgia i la tendresa; entre la tristesa i l'alegria i un humor molt fi, el Josep Maria, el Lluís, el Miquel i el Josep trenen paraula i música des de molt endins, amb el contrapunt de les recitacions de la Irene, la Carla, l'Andreu i l'Abel del teatre Palangana, unes veus joves i colpidores damunt uns versos que, de tan fondos, ens semblen antics.

20 d'agost de 2010

I ve que tot s'acaba. Els nostres amics sards ens porten, durant el matí, a veure les restes arqueològiques dels "nuraghi" de Barumini, senzillament impressionants.

I comencem la tarda amb una trobada de poetes: la poetessa sarda Anna Cristina Serra, (el cognom diu prou de la nostra història comuna!) i els lluçanesos Josep Riera i jo mateixa. Parlem sobretot de les dificultats d'aprendre el català i el sard, com a llengües germanes que han estat igualment oprímides. La poetessa sarda recita alguns dels seus poemes, molt sentits pel públic local, i els joves del teatre Palangana reciten admirablement alguns poemes de Josep Riera i algunes de les meves proses poètiques.

Les nostres amigues corses, aquesta darrera tarda, ens obsequien amb un recital de música profana, impressionant i divertit, si és que això és una manera d'explicar-se.

L'historiador Jordi Saumell i Isabel Iborra reediten una nova edició alternada de xerrada històrica i de cançons tradicionals catalanes, aquesta vegada amb el títol de "El treball ens uneix", que també és el tema de les cançons.

I clouen el dia la dansa de l'Aina, el cant de la Gisella i la guitarra d'Enrico Piredda, amb la mestria i l'emoció de cloure, esperem que provisionalment, la trobada inoblidable de les terres germanes.

I és que, com diu la Gisella, *"Els viatges són indispensables, inclosa la fantasia. Les destinacions sempre són dues, almenys: l'ànima del viatjador i la del poble acollidor. Però sovint, increïblement, el viatge més important és aquell que la gent emprèn cap a nosaltres, portant dons que a l'Illa estímem bescanviar. Si els dons son Música i Poesia, tindrem aquestes riqueses per a tota la vida, com el més preuat dels tresors."*

Ara només falta poder acollir a Catalunya, també nosaltres, el tresor del viatge d'ells cap aquí....

Roser Iborra
(Fotografies cedides per Gisella Vacca)

30 agost 2010

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)